

Complexnummer: 513164

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

513165, 513166

Woonplaats

Beetsterzwaag

Gemeente

Opsterland

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Beetsterweg 16, 9244 GC te Beetsterzwaag

Complexomschrijving

Inleiding

Dit complex omvat een STELP met een gedeeltelijk ingebouwde bijschuur en een STOOKHOK. Het complex is gebouwd in het laatste kwart van de 19de eeuw in een sobere vormtaal met enkele naar het Classicisme verwijzende details. Het ligt op een ruim omgracht erf met op de hoeken aan de voorzijde beuken en aan de overige zijden singelbeplanting van eiken. De boerderij behoort tot het bezit van de familie Van Harinxma te Beetsterzwaag. In de omgeving zijn meerdere boerderijen van hetzelfde type en van een vergelijkbare vormgeving aanwijsbaar. Een ijzeren voetbrugje over de omgrachting is van ondergeschikt belang voor de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het boerderijcomplex is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de sociaaleconomische ontwikkeling die samenhangt met het lokaal grootgrondbezit van een adellijke familie;
- als exemplarisch voorbeeld van stelpen in deze omgeving;
- vanwege de structurele en functionele samenhang van de samenstellende onderdelen;
- vanwege de hoge mate van visuele gaafheid in relatie tot de landschappelijke omgeving;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de redelijke tot hoge mate van architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen;
- vanwege de structurele en visuele gaafheid van het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513165

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	31 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82783/136

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Beetsterzwaag	Opsterland	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Beetsterzwaag	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Beetsterzwaag	G			84

Omschrijving**

Inleiding

De STELP, thans woonboerderij, met gedeeltelijk ingebouwde kleine koestal ligt op een ruim omgracht erf met op de hoeken daarvan aan de voorzijde beuken en aan de overige zijden singelbeplanting van eiken. De boerderij is in het laatste kwart van de 19de eeuw gebouwd. In de geleding en de detaillering van het voorhuis zijn naar het classicisme verwijzende elementen toegepast. De boerderij behoort tot het bezit van de familie Van Harinxma te Beetsterzwaag en is recentelijk gerenoveerd. In de omgeving zijn meerdere boerderijen van hetzelfde type aanwijsbaar. Het aangebouwde tanklokaal valt buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De boerderij heeft globaal een rechthoekige plattegrond met aan de westzijde een dubbele krimp en een gedeeltelijk ingebouwde kleine koestal en aan de noordzijde een later aangebouwd vm. tanklokaal: elk onder een eigen dak. Het hoofdvolume bestaat uit een voorhuis en de schuur onder een schilddak. Het voorhuis is opgetrokken in bruine bakstenen, op een trasraam van klinkerstenen afgesloten door een rollaag; slechts aan het woonkamergedeelte is het trasraam een halve steen vorengemetseld als een plint. Het schuurgedeelte is opgetrokken in gele bakstenen, op een trasraam van klinkerstenen afgesloten door een rollaag. Het kapgedeelte van het voorhuis is belegd met zwart geglazuurde Hollandse pannen met op de nokhoek een schoorsteen met ingesnoerde rookmond; het schuurgedeelte is gedekt met riet. De schuur heeft geen goot, het voorhuis heeft een bakgoot op houten klossen. De zuidgevel van de boerderij heeft een middenrisaliet en hoeklisenen. Per travee zijn twee getoogde (pseudo-)openingen onder streklaag in de gevelwand aangebracht; in de rechter travee zijn de zesruitsvensters vervangen door een spaarveld met een getoogd provisiekelderraam eronder en een staldeur. Naast de rechter hoekliseen is het oostelijk dakschild doorgetrokken: de gevel bevat vlechtingen afgesloten door een rollaag met een natuurstenen aanzetsteen en een raam. De gevel van het voorhuis wordt afgesloten door een gevellijst. In het midden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van het dakschild is een bakstenen kajuit onder een plat dak; de voorgevel ervan is verlevendigd door lisenen met gepleisterde voet en bekroning, tandlijst en tympaan met gepleisterde omlijsting waarop een smeedijzeren bekroning. De westelijke zijgevel van het voorhuis heeft een getoogd, zesruitsvenster. De krimpmuur wordt afgesloten door vlechtingen onder een rollaag met een natuurstenen aanzetsteen. In de westelijke zijgevel van het keukengedeelte is de zij-ingang en een verkleind keukenvenster; de krimpmuur is opgetrokken in bruine bakstenen. De westelijke gevel van het bedrijfs gedeelte heeft twee ramen en een dubbele houten deur. De noordelijke gevel van de schuur heeft een hoge dubbele inrijdeur die karakteristiek is voor een veeteeltbedrijf; in de achtergevel twee (oorspronkelijk vier) getoogde ijzeren drieruits koeruitjes. De oostelijke zijgevel heeft 15 getoogde ijzeren koeruitjes met traliewerk aan de binnenzijde. De gedeeltelijk ingebouwde kleine veeschuur aan de noordwestzijde is opgetrokken in gele bakstenen op een klinkerbakstenen plint, afgesloten door een rollaag. De schuur is onder een schild/wolfdak gedekt met riet en waarop twee uileborden van het Friese Woudentype. In de zakgoot tussen schuur en bijschuur zijn enkele regels van de dakschilden belegd met zwart geglazuurde dakpannen. De achtergevel van de bijschuur is parallel aan de ingelaten dubbele schuurdeuren. De zuidgevel en westgevel omvatten elk drie getoogde ijzeren koeruitjes; in de noordgevel is een dubbele staldeur met drieruits bovenlicht, een venster, een staldeur met tweeruits bovenlicht en een tweede venster.

Waardering

De stelp uit het derde kwart van de 19de eeuw is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de sociaaleconomische ontwikkeling die samenhangt met het lokaal grootgrondbezit van een adellijke familie;
- als exemplarisch voorbeeld van stelpen in deze omgeving;
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege de architectonische gaafheid;
- als hoofdobject van het complex;
- vanwege de hoge mate van visuele gaafheid in relatie tot de landschappelijke omgeving;
- vanwege de structurele en functionele relatie met het stookhok.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513166

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	31 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82931/129

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Beetsterzwaag	Opsterland	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Beetsterzwaag	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Beetsterzwaag	C			1668

*Omschrijving***

Inleiding

Het STOOKHOK staat ten noorden van de boerderij tegenover het keukengedeelte van het voorhuis. Het is gelijktijdig en met dezelfde materialen gebouwd als de boerderij en dateert uit ca 1870. Een houten schutting verbindt het met de boerderij.

Omschrijving

Het stookhok heeft een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken in bruine bakstenen op een rode klinkerstenen plint afgesloten met een rollaag. Het bouwblok heeft een overstekend zadeldak, belegd met zwart geglazuurde Hollandse pannen; de schoorsteen is verwijderd. In de langsggevels een getoogd vierruitsvenster; in de korte oostgevel tegenover de keuken een opgeklampte deur. In het stookhok is de boezem van de schouw nog aanwezig.

Waardering

Het stookhok is van cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als essentieel onderdeel van een complex dat de structurele gaafheid ervan verhoogt,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid,
- vanwege de historische functie ervan,
- vanwege de visuele gaafheid in relatie tot het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Stookhok